

DU 1932

FEIZ MA KREIZ

4 REAL
AR PRZ



KELA OUBENN VIZIEK
SKEUDENNNOU

ANZARCH

Feiz ha Breiz

Kelaouenn viziek gant skeudennou
Renet gant Y.-V. PERROT

Koumanchoù diouz ar bloaz - Breiz: 1' lur	Embannoù diouz ar bloaz: 1/4 bajenn 150 lur
Frañs ha broioù stag outi: 15 lur	1/2 bajenn 275 lur
Evid ar re a zo o diavez bro: 20 lur	1 bajenn 500 lur

Pa gemer da nebeuta pemp Feiz ha Breiz diouz ar bloaz, pep niverenn a deu da 10 lur hepen

Evid ar c'houmanchoù koulz hag evit an embannoù skriva da :
M. Fr. GEORGELIN, administrateur, 4, rue du Château - BREST
C./C. Rennes 44-40

Kemennadurez d'hor c'houmananterien. - War golo an daouzekvet Feiz ha Breiz a en em gavo gant hor c'houmananterien, o fedimp, hiviziken, da baeñ, o unan, raktal d'an A. Georgelin, 4, Rue du Château, Brest, C. C. 44.40 Rennes, ha neuze n'o devez nemed dek gweneg vizou evit degas d'eomp o arc'hant, e lec'h eur skoed, ma rankomp karga ar post da vout da c'houlenn o arc'hant outo betek an ti.

Pemzek dez goude ar gemennadurez-ze, ma ne vez deuet netra d'eomp, e kasimp, dre ar post, ar paper da baeñ.

TAOLENN MIZ DU 1932

Hor beziou koz, gant G. P.	441
Peoc'h ha brezel, gant Y. U.	451
Perig hag Azilis, gant TINTIN ANNA.	454
Glen Buzig, gant G. P.	458
O sonjal en Anaon, gant J. L'HELGOUAC'H.	463
Leor an A. Gwilhou, gant PER ha PAOL.	464
Biniou Matulin, gant an Alarc'h.	465
Keleier ar miz, gant Y.-V. PERROT.	473
Feiz ha Breiz ar Vugale.	476
Divinadennoù.	484

DA BIOUS KAS AR SKRIDOU ?

Ar re a venn skriva pe embann eun dra bennak e Feiz ha Breiz a zo pedet da gas o skridou d'an Aotrou PERROT, Rener « Feiz ha Breiz » Scrignac (Finistère)

Hadou potach ha brouskon, hadou bleuniou.

Hadou dibabet eus ar gwella tiez

TI A. HUON

Savet e 1840

L. AUDREN, DEUT WAR E LERC'H

17, Straed Siam - BREST

Téleg. AUDREN-GRAINES-BREST

Téléph. 5-35

BINVIU - PESKETA
KERDIN - SIFELL A BEP SEURD

Brezoneg en ti TI A FIZIANS R. C. Brest 49

“ L'ULMINUCINE MOREUL ”

est le dépuratif tonique idéal contre les humeurs, les vices du sang, glandes au cou, faiblesse, la toue des enfants.
Donne aux enfants ce teint clair et rose, indice de la santé.
Parfait pour les jeunes filles dans la période de transformation.

Indispensable aux personnes âgées qui se plaignent de fatigues, douleurs, retour d'âge.

35 ans de ventes toujours croissant sont la meilleure garantie de l'efficacité de ce produit qui a la faveur du public.

Mères de famille, ne vous inquiétez pas, tant que vous donnerez de l'Ulminucine à vos enfants, vous les mettrez à l'abri d'un grand nombre de maladies, c'est le meilleur préventif de la tuberculose.

Prix: Grand flacon: 29 francs;

Demi-flacon: 15 francs;

Petit flacon: 10 francs.

Si vous tousez, prenez du Sirop Celtique, un de ceux qui sont le plus estimés. Prix: 12 francs.

POURQUOI ?

Ne jouissez-vous pas des joies artistiques mises à votre portée par la Science ?

Vous pouvez entendre chaque jour, chez vous, grâce à la T. S. F., des concerts, des conférences, des cours, des informations.

Demandez à la maison **RADIO-ART**, 14, Place de la Tour d'Auvergne, à Brest, et 32, rue Kéréon, à Quimper, une démonstration de ses appareils si simples, si faciles à manier.

Appareils *Radio-Art*, *Philips*, *Ducretet*, etc...
Phonos et disques des grandes marques *Columbia*, *Odéon*, *Polydor*, *Parlophone* etc...

YEC'HED ar VUGALE

Ar « SIROP FERET » a-enep an Doken

Graet gant louzaouennou hag a gaver er mor, ar sirop-man a ro nez hag a yac'ha ar gwad. Ouspenn n'en deus eur vuz eus ar re wella, louzou all abet ne ro kement a nerz d'ar vugale hag heu.

« Ramplasi a c'hell ervat an emulsi-nou, an eol-moru, ar sirop l'ortal, ar sirop Raifort iodé, hag all... » Ar vertuz en deus da yac'haat ar gwad, ouspenn ar vertuz da zigas an nerz d'an izili, a zo penn-abeg ma n'her rjer morse en aner d'ar vugale taget gant an doken, an trouskleannou leaz, ar verbl, an doureier fall, droug-ar-roue, hag ar zeapladurez a deu warlerc'h ar ruzel hag an dreo, etc.

En vente dans toutes les pharmacies.
Dépôt principal : **GRANDE PHARMACIE DU PROGRÈS**,
2, rue de Paris (au-dessus de l'Octroi), Brest.

Feiz ha Breiz

Hor beziou koz



Beziou koz e Plogoff, Cleden ha Poullan.

Gwechall edo ar c'hiz da gaout ar berejou en dro d'an ilizou hag en doare-se e veze muioc'h a dro da vont war ar beziou hag ar re varo ne ve-

zent ket ken ankounac'haet ha breman ; ar vered a oa eul lec'h a dremenvan evid ar re veo koulz hag evid ar re varo ; goude an oferenn pep hini a gerze da deurel eur banne dour benniget ha da lavaret eur bedenn war beziou e dud ; diwar groaz ar vered eo e veze embannet nevezentiou ar barrez, hag er porz-gwered eo e veze, da zeiz ar pardon, ar ganerien o werza o soniou hag o c'hantikou.

Ar c'hêriou bras eo o deus, da genta, pellaet o herejou diouz o ilizou; ar vered dre ma kreske kêr a deue da veza re vihan hag o veza ma ne c'helled ket he c'hreski el lec'h ma oa e ranked, he c'has e lec'h all ; a-wechou all e kaved ne oa ket yac'hus kacut ar vered e kreiz kêr ha setu eun digarez all da bellaat ar re varo diouz an iliz.

War ar maez zoken e teu, a-nebeudou, ar c'hiz da L'immèl digant ar re varo an tamm douar perc'hennet ganto meur a gant vloaz a zo hag e kaser o relegou pell diouz an iliz ha pell diouz an dud en eur park, eur voger uhel en dro d'ezan evel moger eur prison : evel aoun a zo na zigasfe ar beziou re a zonzj d'an dud eus ar maro ! Ar berejou koz hag a oa ker brao gand o mogeriou izel, o c'hurunennad gwez ivin pe wez dero, o forziou war volz, o c'harneliou, o c'halvariou a vezo laket hiviziken da letonennou pe da blasennou foar !

Ar re binvidika a gaso d'ar vered nevez o beziou ha relegou o zud, hag ar re baoura a gaso o mein bez ganto da ober pontchou pe speurinier en o marchosiou !

Tamm ha tamm e weler dismantri ar berejou koz; e Plogonnec, Poullan, Sant Hermier, Plouyann, Plougasnou, Roskoff, Sibiril, Cleder, Plougerne, Lannéanou, Poullaouen hag e meur a barrez all, diwar ar maez, e oar deuet a-benn eus an taol ! E

Sant Hernin e oa eur voger mein-ben en dro d'ar vered; an Aotrou maer en deus graet he diskar ha neud-erjal dreinok a zo laket en he lec'h da stan-ka an dachenn; c'hoant en devoa zoken da ziskar eur chapel a oa eno a zo bet ouz e ziarbenn.

E Sant Nouga e oa ivez eur porz-gwered eus ar re gaera, n'ouzon ket ped karrad mein-ben ouz hen ober, gouest da badout n'ouzon ket ped kant vloaz . diskaret eo bet breman ez eus nao pe zek vloaz : war zigarez diskouez d'ar re a dremene dre an hent, bez re varo ar brezel, eur bez ha n'eo tamm dishenvel diouz beziou all ar vered !

Daoust pegement e poagn Aotroued an Arzou Kaer da c'houlenn ma vezo miret er herejou koz ar c'halvariou hag ar beziou stummet braoa, peurlies a n'o selaouer ket ha ne vez ket lezet enno eur maen war eur maen ! Ar beziou koz-se, koulskoude, gant o lizerennou teo hag o skeudennou santel kizellet gant tud dizesk o devoa o zalvoudegez.

War « *L'Art populaire* », eur gelaouenn moulet e Strasbourg gand Alzasiz, — eur ouenn dud hag a rank stourm kement ha ni ouz Gouarnamant Paris evit mirout he feiz hag he yez, — eo bet embannet warlene eur pennad-skrid savet, gand an Aotrou J. Gauthier, rener mirdi Istor hor Gouenn en Naoned, diwarbenn beziou koz Breiz-Izel; an darn vrasa eus ar beziou skeudennaouet aman a zo tennet diwar ar pennad-skrid-se.

Beziou tudehentil a weler c'hoaz, a-wechou, en ilizou; o anaout a raer diouz ar skouejou a vez outo hag a lies a-walch e weler warno skeudenn c'hourvezet an Aotrou pe an Itron a zo sebeliet o c'horfou dindanno. Etouez beziou ar goueriaded ne gavan nemed unan hag e vefe eun den skeudennaouet warnan; e bered Gwilar, e kreiz etre Kemper ha Pont-Kroaz eo ema ar bez-se e weler warnan M. Bars; eus a Boull-Gwilar, gwisket gand e vragou bras, en e zav, e-harz treid ar groaz hag o

tenna e dok d'he saludi; eur galon, — marteze ar Galon Zakr, — a zo kizellet war ar groaz.



Eur maen-bez koz keur a vered Gwilar

Ar bez-se koulz hag ar re all a ziskouezomp amañ a zo eus ar XVIII^{vet} kantved: ne gaver ket a vezioù kueriaded hag o defe daou c'hant vloaz. An dud uhela er parrezioù gwechall a veze o bezioù en

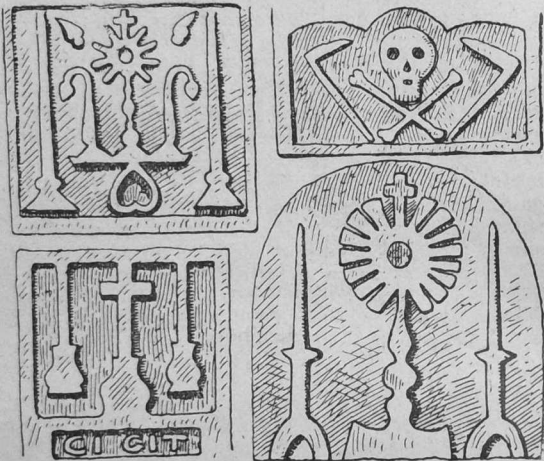
ilizou hag er chapelioù ha meur a hini anezo a weler c'hoaz e Langivou, e Plouneour-Lanvern, e I.V. ar Joa, e Gwimaec, e Plouyann, e Lokronan hag e Penmarc'h, nemet e teu an hanoioù warno da veza dizes tre da lenn. Tud dizesk a gaved hag e lec'h lizerennou a verke war bezioù benviachou-labour en hini maro. E Penmarc'h e weler eorioù war meur a vez, a-wechou all bigi; e Gwitalmeze hag e Lanriouare e weled freilhou, pili, filsier, morzolioù, turkezoù, anneoioù, pouezioù holorachou. Er bloavezh 1750, o veza ma oa klenvejoù spegus er vro, Parlamant Breiz a zifennas sebelia ar c'horfoù maro en ilizou anez kaout kaoioù d'o lakaat; ar goueriaded pinvidik a gavas start ple-ga d'al lezenn nevez-se hag a enebas outi, er penn kenta, ar pezh ma c'helljont met gand an amzer, evelato, e teujont da ober evel ar re all ha da gas korfoù maro o zud d'ar vered etouez korfoù o c'henvroiz paouroc'h egeto ha re ar ve-lien pe an noblans hog o devoa, dre izelegez, gou-lennet leza beziet ivez eno. Kosa mein-bez a gaver er herejoù a zo eus an amzer-se.

Bezioù ar veleien a zo aes da anaout etouez ar re all rak eur c'halur a gaver warno. Bez unan eus personed koz Tregourez, e kichen ar c'halvar, a zo eur groaz vras gand eur c'halur warnan. Alies e veze eur skrid, tro-war-dro d'ar maen-bez, pe war ar maen-bez, en e hirder; peurliesañ, kouls-koude, ar skrid a veze kizellet, e meur a linenn war ledander ar maen. Gwechall ne veze ket kavet a groazioù, houarn pe vaen, en o sav, war ar bezioù; ar c'hiz-se a zo bet deuet e penn kenta an XIX^{vet} kantved, koulz hag ar c'hiz da lakaat e penn ar bez eur maen da zaoulina.

Lizerennou ar bezioù gwechall a veze seul aeo-soc'h o lenn ma veze bet toullet ar maen tro-war-

dro d'ezo, setu m'ho c'havdd warnan evel war neunv ha war zibrad.

Lizerennoù ar beziou breman a vez toulllet d'ar red, er maen, ha p'o devez eun nebeud bloaveziou ne c'hell den ebet ken o lenn !



Traou hag a weled kizellet war ar beziou koz, e Goulien e Eskibien, e Plogoff hag e Beuzec-Cap-Sizun

E penn-war-laez ar maen-bez e vez kizellet peurliesia eur groaz gant c'hereziou dindanni ; a-wechou e lec'h ar groaz e kaver an teir lizerenn I.H.S. a verk Jezuz Salver an Dud. An teir lizerenn-se gand ar groaz war gorre an H. a gaved war eleiz a veziou gewchall. A-wechou a bep tu d'ar groaz e kaver daou kantolor, kalonou, stered, goulou

pleget da verka ar c'hav, daerou; ne vez ket diskouezet kals Hor Zalver Jezuz-Krist war ar groaz; e Ploeven her c'haver evelato gant daou gilhog unan a bep tu d'ar groaz !

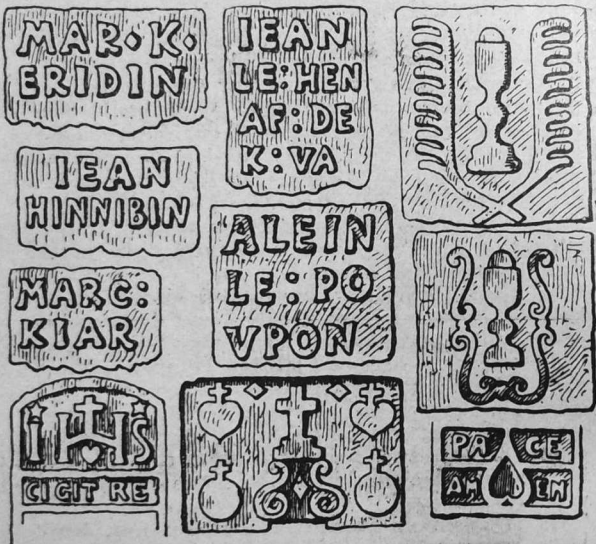
E penn-an-traon ar maen-bez ne vez ket kizellet kalz a dra; war darn e kaver evelato eun traezer, eur c'heulaouenn he fenn d'an traon, eur penn-maro gant daou askorn bras dindan e kroaz eur pinsin dour benniget stumm eur grogenn pe eur galonenn dezau ; gwechall e veze dour benniget atao war ar beziou; breman aliesañ hini a gaver warno eo dour glao; an dour benniget a zistan paoniou an Anaon; eun den o tremn dre Gemper breman ez eus daou c'hant vloaz a skriv e veze gleb atao leur iliz-veur Kemper dre ma veze ar merc'hed o kerc'hat dour a vozadou da deuret war beziou o zud.

Ne vez ket gwelet an dra-se ken; daoust da-ze kals devosion a zo atao e Breiz evid ar re varo, dreist-holl er parrezioù ma chom enno beo ar feiz. E Leon ez eus berejou dalc'het kempenn. Kaeroc'h e kaven koulskoude beziou tes ar berejou gwechall, harp-en-harp, evel e bered Tregourez c'hoaz en deiz a hizio: na kaera bered a gaver c'hoaz er barrez-se, gant he c'hurunennad gwez ivin en dro d'he iliz kinviet ha Doue ra viro na vefe dismantret.

Da yihanan, pa freuzer ar berejou koz, kentoc'h evit lakaat ar vein-bez da ober mogerioù pe da zresa an hentchou, gwell e vije o renka en dro d'ar porched da zigas sonj d'an dud a-vreman eus ar re goz ne ouezer ket kals a dra diwar o fenn ken nemed ema an darn vrasa anezo er baradoz. An diavaezidi a deu ker stank en hanv, da redek hor bro, pa daolont o zreid en unan pe unan eus hor berejou n'int ket gouest da c'houzout, diouz eur gwel, emaint eno etouez Bretoned.

rak ar beziou n'eus a vrezonég warno nemet ha-
noiou ar re varo.

Tra sebezus ! setu aze tud ha n'ho deus graet
nemet komz brezoneg epad o buhez ha pa varvont
ne laker nemet galleg war o beziou.



Traou renket war beziou koz e Langivou e
Ploeneour-Lanvern e Locronan hag e Goulien.

Oc'h ober tro ar vered, e Scrignac, em eus kavet
eur bez hepken gand eur skrid brezonek renket
evel-hen: *Guilou Maltret Maro* 1853.

E Berrien, unan hepken hini *Theophil Guyo-*
marc'h.

E Guissény, unan hepken hag e ra eur mestr
warno a meulendi e vevl; diveza gwech m'oun bet
e Guisseny n'em eus ket gellet koueza war ar
maen-bez-se; m'oarvat eo laket a dammou !



Daou vez koz, ar c'henta anezo a zo e Ploeven
hag egile e Goulien

E Piougastel-Daoulas, unan hepken, hini an A.
Cardinal, Rener koz *Feiz ha Breiz*.

E Lochrist, unan hepken, hini ar Gonidec, den
fur ha den gouzick, reizer ar brezoneg.
Breman ez eus pemp bloaz war nugen, oc'h ober

tro ar vered, e Gwinevez, e kavis bez an Aotrou Lan Inizan, aozer al leor hep par *Emgann Kerguff*. Bez e dad ha bez e vamm a oa harp en e hini ha warno o daou e oa skridou brezonek, met war e vaen-bez e-unan ne oa nemet galleg; p'en devoa graet skridou-bez e dad hag e vamm e vije bet mat d'ezan beza graet e hini e-unan dioc'h'u.

Setu ar pezh en deus sonjet ar barz koz kouerriad Juluan Godest, maro e ti e vugale, e Kerlaë, Kallag, da viz ar Foennou diveza oajet a 81 bloaz rak, war a lavar Taldir, war *An Oaled* (1):

« A-raok mervel ar barz brogarour-man en doa « graet merka eur poz brezoneg war e vez en bered « Kallag, gant aoun, emean, na vije ket bet sonjet « ober gant e vugale ! »

Ar Vretoned hag a fell d'ezo beza Bretoned, beo ha maro a *heulio* skouer vat Juluan Godest.

G. P.

(1). — *Eur gelaouenn trimiziek a 96 pajenn : 28 lur-er bloaz; he goulenn ouz an A. Jaffrennou, Avenue de la Gare, Comhaix, Finistère. C/C 106.95 Rennes.*



Ar peoc'h hag ar brezel

N'eo ket c'hoaz kempennet an dismantr graet gant ar brezel bras 1914-1918; ar broiou a zo gwasket gant ar betc'h taolet war o gein; e pep lec'h ez eus kudennoù da zirouestla; dialet eo ar bed, hag evelato ez eus c'hoaz tud hag a garfe ober brezel a-nevez. An dud-ze n'e ket tud int, met kentoc'h diaoulon distonket eus an ifern evit strafilha an douar.

D'eomp-ni, tud Frans, n'eus ket a rebechoù d'ober. Rak, e gwirionez, ni a gar ar peoc'h hag a c'hoanta gwelc'h ar peoc'h o ren war an douar. N'e ket ni eo a zisklerio brezel d'ar broiou all, hag an dud a zo e penn ar broiou all n'o deus aon ebet da gaout a-berz ar Frans, a c'hell kousket dienkrez ma n'o deus da deutel evez nemet ouzomp-ni.

Met er broiou all n'eo ket henvel. En Allmagn, goude ar brezel, ez eus bet e penn ar c'houarnamant tud a volonte vat hag a c'hoantae adsevel o bro dre al labour, an urz vat, ar peoc'h, an emgleo gant ar broiou all. Met hiniennou anezo a zo maro, hag ar re all o deus ranket rei an dilez eus o c'harg, hag en deiz a hirio ez eus adarre e penn an Allmagn tud demhenvel ouz ar re a oa gwechall, araok ar brezel bras, tud hag a fell d'ezo lakas an Allmagn uheloc'h eget an holl vroioù all, ober d'ar bed holl plega d'ezo. Mez o deus o veza m'eo bet izelaet o bro gant an emgleo a beoc'h e 1919, hag e karc'haent goalc'hi ar vez-ze, adsevel an Allmagn er renk-kenta; dre guz e preparont soudarded, o c'hirri-nij a zo bras meurbet o niver, ober a reont listri a vrezel hag a red buan, enno kanolioù evel n'eus ket el lec'h all. An dud yaouank eus ar skolioù bras a vez desket d'ezo karec' ar brezel, karec' ar vicher a zoudard, beza prest evit an dervezioù a c'hloar a zo tost d'en em gaout.

Pa vez an traou evelse en eur vro, eo awalc'h eun eulfenn evit lakat an tan da gregi, hag an tan a vije buan eun tan-gwall.

Eur vro all a zo, tost d'comp, hag a zo en he fenn eur gwall den ive, Mussolini. Heman a zo deuet mestr en Itali, breman ez eus daouzek vloaz, en eur mare n'edo an traou o trenka enni. An dispac'herien a rae freuz, a laere, a zismantre pep tra. Edo ar vro o vont da goll. Neuze eo e teuas Mussolini, eun den a benn, n'en doa aon rak netra, hag a lakeas urz en traou. An dispac'herien a en em guzas, rak kavet o doa o mestr, hag abaoe ez eus urz en Itali. Met mar deus urz, tamm liberte ebet eus mui. Ar re holl a zisplaj da Mussolini a vez krogget enno ha taolet er prison, pe c'hoaz kaset da enezennou Lipari e kreiz ar mor Mediterrane, Mussolini a zo sikouret gant tud dibabet gantan, hanvet fasisted, eur roched zu ganto, hag a ra kement a vez goulennet diganto. N'e ke hepken gwazed, met ive merc'hed, bugale zoken, a zo e armead Mussolini. Gwelet em eus, e Rom, mec'hedigou, gwisket e du, o vont dre ar ruioù, e renk evel soudarded. O doue eo Mussolini : evitan int prest da vervel. Ha Mussolini a ra d'ezo prezegennou evit o entana; ezomm en deus d'ober evelse evit derc'hel e garg. Ar pezh a zo fall ha risklus bras evit ar peoc'h, eo ar prezegennou diskiant a ra d'ar fasisted bep gwech ma kav tro. An Itali, emezan, a zo bet kouezet en eur renk izel meurbet, abalamour n'eo chomet re bell heb ober brezel. Eur vro ha ne gar ket ar brezel a zo eur vro o vont da goll. Ar brezel a zo henvel ouz ar goell a vez laket en toaz evit ober d'ezan sevel. Ar brezel a ra ar poblou krenv, ar brezel a zeu a-berz Doue, rak anez ar brezel ar bed a vije kollet gant ar vreinadurez.

Hag en deiz a hirio an Itali he deus gleiz a dud yaouank ha ne c'houlennont nemet mont d'ar brezel, mervel evit an Itali, kreski brud ha galloud o bro, ma vo adarre an Itali, evel gwechall, mestrez ar bed.

Tud evel ar re a zo hirio e penn an Allmagn hag an Itali, e penn ar Russi, a zo da deurel evez outo, risklus eo evit ar peoc'h ar pezh a reont hag a lavaront.

Penaos ez eus c'hoaz war an douar tud da garet ha da c'hoantaat ar brezel ? Ar pezh a zo bet gwelet epad ar brezel bras a d'efe distred diouz hevelep sonjou kement hini en deus eun tamm kalon en e greiz. Beza laket epad pevar bloaz soudarded keiz da veza dindan an douar, e toullou leun a fank hag a zour, a skorn epad ar goanv, beza graet d'ar zoudarded mont war soudarded all d'en em ganna; d'en em laza evel loened kounnaret, beza hadet dre an holl vroioù kaon ha glac'har kriz, lezet e pep lec'h intanvezed hag emzivadeg diniver, beza rivinet an holl vroioù, piou a c'hell rei meuleudi da hevelep traou ? Den ebet, mar deo e gwirionez eun den. Ar brezel a zo eun dra spontus, euzus, hag en he fedennou an Iliz a c'houlenn digant Doue kas pell diouzomp ar vosenn, an naonegez hag ar brezel.

Abalamour da-ze e tleomp meuli hag harpa eus hor gwella ar re holl a labour evit ar peoc'h. Kement hini a zo bet e penn hor bro abaoe ar brezel bras en deus en em roet d'al labour-ze. Ha war ar poent-man Herrlot n'eo ket dishenvel diouz ar re all. Hen eo en deus lavaret, n'eus ket pell, e kuzuliadeg Lausanne : « An hini a gomz ouzoc'h a garfe gwelet o vont doun eh hor speired hag en hcr c'halon ar gerioù kaera a zo bet lavaret biskoaz : « Peoc'h war an douar d'an dud a volonte vat ! »

Ar gristenien katolik eus pep bro a dle pedi evit ar peoc'h, hag ouspenn-ze, en o c'homzou, en o skridoù, diskouez karantez evit an holl. Ra lezint a gostez ar gerioù flemmus a vo poan da glevet; ra ziskouezint fizians an eil en egile, ra vezint prest d'ober vad an eil d'egile pa c'hellint, ha ma rafent holl o dever e pep lec'h, e virfent ouz ar brezel da zont. Henez eo brasa menoz ar Pab ne ehan da labourat evit ar peoc'h, hag a garfe gwelet holl bugale an Iliz unanet etrezo dre liammou ar garantez ar vrasa.

Pegen brao e vije beva war an douar, ma vije kaset kuit evit mat ar brezel, ma vije barnerien evit barn ar broioù evel ma z'eus evit an dud ! Pa vez diemgleo, e lec'h ober brezel ha laza tud, e d'efed mont dirak barnerien leal, eun, ha senti ouz ar varnedigez a zougfent. Pedomp evit ma tevio dizale an amzer-ze. Y. U.

Perig hag Azilis

Er mare-man p'eo hir an noz, pa vez aet ar yer d'o glud hag ar pemoc'h d'e graou, e sarrañ klôz an nor hag ar prerestr, hag e choman eur pennad ouz an daol, pe e-kichen an tan, a-raok mont d'am gwele.

— « O va zintin, e lavare Mari, en deiz all, c'houi a dle beza inouet hoc'h-unan! den ebet da varvailhat ganeoc'h!

— « Inouet? emeve, n'anavezan ket ar c'hlenved-ze! Va zammou dilhad a gempennan gwella ma c'hellan diouz an noz: met ne c'heller ket beza ato o c'hriat; ar spered a rank kaout boned ha dilhad ive, ha n'am eus nemed ar pennad amzer benniget-ze de brederia outan. Gant pebez hast e lakan va lunedou, war va fri, evit lenn eur bajenn bennag eus « istor Breiz » pe eus « buhez hor Zalver J.-K. », pe c'hoas evit skriva, war ar paper gwenn, ar pezh a dro em spered, pe eun danevell bennag klevet gant ar dud. A-wechou e teu tud da reketi noz-vat da Anna goz; neuze e vez lorc'h ennon, evel just, hogen ne gavan ket diaes pa chomer heb dont.

Disul oa bet Per hag Azilis ous va gwelet: diwarbenn eur bern traou ez eus bet hano ganeomp! Perig en deus diskleriet d'in an doare da gaout em diorzig, patatez, kaol, frouez hag all; Azilis he deus merket d'in penaos he devca graet an dra lipous he devoa aozet deomp abenn ar pardoun, ha gand aoun d'hen ankounac'haat hel lakan aman raktal:

Kemerit pevar pe pemp vi, dispartiit ar gwenn diouz ar melen; basit ar gwenn; lakit da deuzi war an tan, en eul loiad dour, diou follenn « jelatine »; silit i, gand aoun na chomfe pouloud ebarz; a-raok o c'hemmesk gand ar gwenn-vi; eur podadig konfitur ruz ho pezo toueziet ive gand ar gwenn: neuze o lakeoc'h holl en eur « moull », da lavaret eo en eur skudell pe en eur volenn ma n'eus ket a « voullou » all; red eo, avat, frota eol ous eun tamm paper hag hen lakat da c'helei fons ar « voull » ha tro-war-dro, dirodella ma c'heller. A benn antronez e vezo kaledet ar gwenn-vi: aes e vezo distaga

ar gouig ha brao e vezo da welet, war ar plad, e-kreiz an daol. Gand ar melen-vi ho pezo graet lipig mat da lakat endro. Al lipig-ze n'eo ket diaes d'ober, war an tan, gand eur banne laez dous, hag eun tammig sukr, nemed arabad eo e lezel da virvi petramant e tarszfe. Grit an esa, ha me lavar deoc'h e lipoc'h ho muzellou!

C'hoas he deus lavaret Azilis d'in, ez oa hano da Voris ar Stang da zimezi gant...

— « Gant Oliv? emeve.

— « Nann! tintin Anna; gant Sylvin a Gerandraon!

— « Evelato! emeve, n'eo ket kollet e skiant-vat gantan? o vont da derri e c'houzoug eman, kouls lavaret! eur plac'h diempenn! bleo fuilhet dezi! gwisket evel trulien-nou Paris! ha n'oar nemed sutal ha dansal! Kouls eo dezán mont gant Janed!

O welet pegement a zroug a oa ennon, Perig a lavaras:

— « An traou-se, va zintin, n'int marteze nemed marvailhou toull, ha n'ouzoun ket penaos eo et va hini goz d'o c'honta deoc'h, hi ker fur!

Met, Azilis, eun tammik kirius en deiz-ze, evit doare, a respountas:

— « Re vuan em eus komzet, marteze, Per, rak n'eo ket skrivet an embannou, met hano a zo gand an dud, n'hen nac'hi ket! Ha brema, livirit d'in, c'houi tintin, eus pe seurt Janed hoc'h eus lavaret hano?

— « Ar Janed-ze, va nizez, a veve war an douar gwechall-goz; eur benzodenn oa, ma 'z eus bet unan, hag abaoe e vez hanvet, evel eur c'hrenn-lavar, pa vez c'hoant da gomz eus eur vaouez dister. N'az peus ket klevet da donton Hamonig o konte he buhez d'eomp-ni, d'uz-ze? nann, o prederia gand an holl draou edot en dervez-ze, n'edot ket a-spered gant marvailhou Hamon!

Istor Janed

Eun dervez e voe kaset Janed d'ar foar gant he mamm intanvez, da werza ar vioc'h koz.

— Pegement a rankin kaout eviti, mamm?

— N'he lezi ket a vihanoc'h eged c'houec'h ugent lur; ro hi pelloc'h, d'an neb a lakai d'id ar priz uhela.

— Mat, emezi, hag hi d'ar foar gant he bioc'h; Pa

voa en em gavet war ar blasenn e tosteas eun den da zellet ous ar Penn-Gwenn:

— « Petra 'z peus c'hoant da gaout eviti? emezan.

— « N'her roin ket a-vihanoc'h eged c'houec'h ugent lur, eme ar plac'h.

— « Me a roio kant lur d'it, dichipot, eme ar prener.

— « Gwell a ze avat, eme Janed; va mamm a vo lorc'h enni, rak lavaret he deus rei ar vioc'h d'an neb a gin-nigje ar priz uhela.

Eur paotr yaouank, eur farser, a glevas ar marc'had; sevel a raes war ar c'hleuz, eur billed hanter kant lur hag eur pez a zek lur gantan en e zourn hag eur pez a zek lur hag a bouez e benn e youc'has :

— « Ar vioc'h a zo d'in neuze emezan! rak ganen eman an uhela priz, p'e gwir emañ war an uhel! Hag e kasas ar Penn-Gwenn gantan, ha Janed a gemeras hent ar gêr, laouen, rak kaout a rae dezi ha divije menleudi digant he mamm. Siouaz! bazadou a bakas ha netra ken!

He mamm a fallgaloune, petr rafe 'ta ? intañvez oa, n'he devoa nemed eur verc'h, ha ne c'helle fizout seurt enni!

— « Petra rin gant hounnez? ne gavo morse gwaz ebet! daoust ma n'int ket holl re fin, n'eus hini ebet sôt a-walc'h da vont ganti! »

Fazia rae! Fanch an Dall en devoa kemeret re vras atan dioutan! edo arru war e benn d'an traon rak dle en devoa — p'en em gavas d'ober anaoudegez gant Janed; er c'hâfe oa bet diou wech ganti; n'her c'have ket eur vaouez dreist, met pennherez oa, ha peadra he devoa ive; « gras ar briedelez a lakay eun tamm skiant en he fenn! emezan ». A bep seurt digareziou a glask an den evit kacut arc'hant, ha Fanch a yeas da c'houlenn Janed da bried!!!

D'ar zul war-lerc'h, mamm Janed a lavaras d'he merc'h, a-raok mont d'an oferenn-bred:

— « Kleo 'ta Janedig? hizio e teue da hini koz aman gand e dad; deiziet e vezo da friko; poagn eta d'aoza eur pred mat dezo; bez war evez eus ar zoubenn; laka ognon, karotez, kaol hag a bep seurt er pôd; gra eur guchennig krampouez; an tamm kig-man a zo da deurel er gaoter,

re vihan eo, met gant neubeud ouspenn e vezo a-walc'h.

Ar vamm gêz ne zonje ket pegen diot oa he merc'h! « Neubeud » oa hano ar c'hi, rak n'oa ket bras an tamm anezan; ha kercent m'he devoa troet kein, e krogas Janed er c'hi hag hen taolas en dour bero!!!

Goude, avat, e kabalas d'ober krampouez, da gempenn an ti hag an daol, da zerc'hel tan dindan ar pod!

P'en em gavas he mamm er gêr, gant Fanch hag e dad, e sellas ous an daol, ous an tan, sevel a reas golo ar gaoter... hag e laoskas eur griaden: « O ginaouez m'az out! petra az peus graet? an dro-man avat e chomi plac'h yaouank koz! »

Fanch, tenval e benn, ne lavare gêr abed; met abenn eur pennad, en em zilas er maez; an hini koz a yeas war e lerc'h, hag an eil hag egile a stagas da huanadi; Fanch a skrabas e benn:

— « Ret eo d'in ober freuz, va zad, ha koulskoude em eus keus d'an arc'hant, ma n'am eus ket d'ar vaouez! Klask a rankan e lec'h all, evit sotoc'h eviti ne gavin ket! ma ran, ma kavan diou all ker sot hag hi e tisroin daveti! »...

— Lezomp Fanch da redet bro, hag e dad da ouela d'an arc'hant, emeve, ha lavar d'in, Azilis, ma n'eo ket gwasoc'h da Voris mont gant Sylvin eged n'oa da Fanch mont gand Janed? eur vaouez ha ne ra nemed ardou, ne zonj nemed enni he-unan, ha fall da labourat!

— « Mat a-walc'h a livirit, eme Azilis, ha m'her gwelan warc'hoaz e rin eun tamm prezegenn d'ezan; ma karfe dont ebteg ennoc'h goude, e vijemp barrek anezan, a gav d'in. Hogen, al loar a zo savet, diwez eo, deomp d'ar gêr, va mignoun, emezi, en eur lakat he dourn war skoaz Per. N'eo ket inoui a reomp, bezit dizoursi! plijadur hon eus bet o klevet istor Janed! c'hoas e c'hoarzin pa zonjin enni! ha mall am eus da glevet ha diskiantoc'h egeti a zo war an douar! »

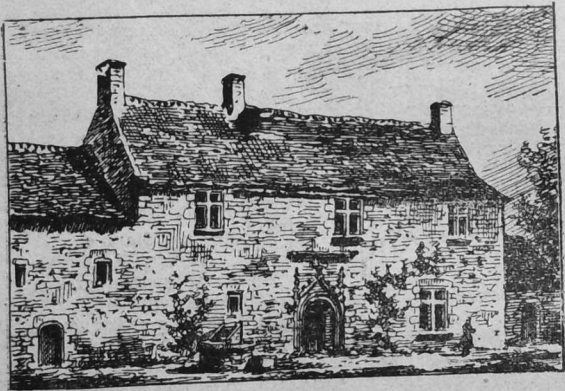
— « Arabad eo d'id o c'hask e Breiz, nizez koant! emeve.

Hag e welis an daou bried o vont asambles, en noz steredennet; hag e sonjis, eun daeraouenn ous va malvennou: « Ma vijen bet mamm, e karfen beza bet daou vogel henvel ous ar re-ze, skouer ar harrez e pep doare ha koant evel an deiz. »

TINTIN ANNA.

Gien Buzig

E maner Lesnarvor, e parrez Plovan e oa o chom gwechall, eun dijentil pinvidik hag a oa piz mat. Eun amezog en devoa hag a oa o terc'hel tiegez e Pengleuziou: Gien Buzig; alies e veze e ti henman rak gwreg Pengleuziou n'oa ket eun all e



Maner Lesnarvor e Plovan

Kerne da c'houzout ober krampouez gwiniñ-ñu koulz hag hi. An Aotrou a ouie mat pe zervez eus ar zizun e veze lakat ar billig war an tan; en em gaout a rae atao d'an eur hag, heb ezomm d'e bedi d'ou wech, ec'h azeze ouz taol; eun dousenn grampouez amanennet teo n'oant ket re evitan; eur skudellad laez kaoulet a 'z ae gantan d'o souba hag eur wach debret e bred, e ouie kaout komzou

kaer da veuli ha da drugarekaat ar grampouezere hag ez ae achano laouen bras da veza graet eur pred mat ha marc'had mat.

Gien n'oa ket eun den ker sellus-se, sur a-walc'h, ha plijadur en deveze o klevet meuli e wreg, met, evelato en divije karet klevet e amezog ouz e bedi da vont, eun dro bennak ivez, d'ar maner, da leina rak an Aotrou ne rae ket a c'hoap ouz e gof-ha n'oa ket fall azeza ouz daol.

Kemeret hep rei

A lak ar garantez da drei.

Gien eta, dre gomzou goloet, da genta, a glas-kas lakat an Aotrou d'e bedi da vont d'e di; henman avat, ne reas ket eur van evid e glevet. Eun dervez, evelato, Gien o welet e rae atao skouarn vouzar e amezog a lavaras d'ezan ken didroidell ha tra: « Mont a rankin, eun dro bennak ivez, avat, Aotrou, da danva ho keustereñ ! »

— « A ! ya ! ya ! satordallik, eme an Aotrou, pa giri, avat, Gien ! deus, eun dervez bennak ! »

Bep wech, siouaz, ma tigoueze d'ezan mont d'ar maner, digor e skrin, an Aotrou ne veze ket e tro d'e zigemeret; gwech en deveze kemeret eur spurj hag e ranke chom hep debri, gwech all en deveze ezomm da vont da Gemper pe da chaseal ar penmoch gouez da Gerveal gand e vignon an Aotrou Tremenec: « Divezatoc'h e teui ! » a veze lavaret d'ezan ha Gien a ranke distrei d'ar ger, me-zok.

Eur zulvez, goude m'oa distroet eus an ofereñnbred, Gien a oa goullo e gof hag a zonje en divije graet lein ar maer ka'ls vad d'ezan: « Mont a ran da leina da Lesnarvor, emezan, d'e wreg, en eur lakat e chupenn gaera, ha, d'han Doue! me c'houlenn beza pulluc'het gand ar gurun ma n'hellan

ket kaout eul lein fetis digant ar bizied ar gernez-se a zo oc'h ober goap ac'hanon eur pennad a zo ! »

Ha setu Gien en hent, mar gouie. Digouezet er maner ec'h en em rinklas, evel eur zilienn, ha ken didrous ha tra, betek prenestr ar gegin a oa korn-zigor. Kuzet gand eur vodenn iliavrez e c'hellas chom eno da zellet ha da glevet petra dremene en ti hep beza gwelet e-unan.

Azezet ouz taol, an Aotrou a oa o toulla eur chapeladad silzig gand eur spilhenn. En he sav en e kichen, e wreg a oa oc'h aoza eur gouignenn. Azezet e korn an aoled, ar geginerez a oa oc'h ober eur c'lempenna d'iveza d'eur c'hillog lart a-raok e lakat ouz ar ber hag, en he c'hichen, eun hanter penn penmoc'h a oa renket brao war eur plad da c'hedal ma vije tomm a-walc'h ar fourn vaen a oa e korn ar chiminal evit poazat ha resti ar c'hig a laked enni.

Gien a glevas neuze an Aotrou o lavarout d'e wreg :

— « Mac'harit, aoun am eus na guesfe war-nomp, breman, ozac'h Pengleuziou; ma welfe ar pezh emamp oc'h aoza d'hon lein e klaske kaout e zigoll evid ar c'hrampouez gwiniz du c'houero hag al laez tourgouilh am eus bet kemeret a-welchu en e di. Penaos e rafemp a c'hoarvesfe gantan dou! aze a-daol trumm ? »

— « N'ez peus ket ezomm da veza nec'het, eme ar wreg : ne vezimp ket pell evit kuzat kement tamm kig a zo aze; kerkent ha ma vezo klevet Gien o tont er porz e laki da zilzig aze, e diretenn an daol; me a azezo war va zoaz; Fant a daolo he c'hillog er c'hrouf hag a lakaio eur bodez da c'helei ar penn penmoc'h ha Gien, an *dr'han Doue* genaonok z'anezan, n'en devezo gwelet netra ! »

Gien, goude beza klevet an diviz penn-da-benn, a en em zilas gouestadik, er maez eus ar porz; rak-

tal e voe klozet an traou evel m'he devoa lavaret an itron a p'en em gavas ar c'houer er gegin e kavas dirazan tri den nec'het o klask gouzout petra da ober eus o amzer :

— A! mignon paour, eme an Aotrou o tisleveren, mat a-walc'h ez peus graet dont davedomp hizio; o varvailhat e oamp o c'hortoz an eur da vont da leina da di an A. Lezonnet da vaner Penkelennek; ro d'eomp da anaout an nevezentiu diweza.

— Nevezentiu ? evidon-me n'anavezan ket kals a nevezentiu, eme C'hien, oc'h harpa e ilinou ouz an daol, nemet konta a rafen d'eoc'h an abadenn a oa degouezet ganen, en deiz-all, pa can bet o trouc'ha brouan e geunio Kerwenn.

— : Ya ! ya ! lavar d'eomp petra a oa en em gavet ganez.

— : C'hoarzin a reoc'h marteze, met evidon-me neuze n'em oa ket kals a c'hoant c'hoarzin; komprenit p'edon o treuzi gwaremm an Nedelec, e kichen ar vilin-avel, e lakis, heb e zonzal, va zroad, war eun naer, eun naer-viber, hir... hir... ya, n'em eus ket a aoun o lavaret, avat, e oa keit hag ar chapeladad silsig mogedet a gavan aman e diretenn an daol.

Ann aer lous-ze am flemmas em gar ha gwasapez a oa, n'edo ket va fenn-baz ganen, met o sellet en dro d'in e kavis eur pikol maen kement hag an hanter penn penmoc'h a zo dindan ar bodez-se, ha me em c'hounnar ha kregi er maen-se d'her stlepel gwella ma c'hellen war an naer a voe ker pladet he c'hof d'ez i hag ar gouign m'eo azezet an itron warni. Mat an dra-se a zo ker gwir ha ma 'z eus pemp biz ouz va dorn ha ma 'z eus eur ger gaou er pezh a lavaran e c'houlennan beza displuet eus kern va fenn betek beg va zreid,

evel ar c'hilhog bras-man, sellit, a zo laket er c'houfr-man da yena !

Dre ma komz eus ar meuziou mat edod o vont da aoza da lein, Gien o lake war an daol an eil goude egile, nemet ar gouignenn, evelato, hounnez ne gredas ket he zenna eus a zindan an itron: tud ar maner a goueze o meudig en o dourn: hini ne grede ranna ger; abarz ar fin, koulskoude e tirolljont da c'hoarzin o fevar, gwalc'h o c'halon:

— Te, eme an Aotrou, ma n'out ket eur sorsor, a oa aze bremaik ouz hor selaou ! anez da-ze n'ez piije ket gouezet ar pezh a ouezes ! Eur paotr a spered out, atao, da vihanan, ar pezh a zo sur ha p'eo gwir ez peus gouezet ker brao dineizia d'omp hol lein, n'ez peus nemed eun dra da ober: chom d'henn debri ganeomp, bremaik pa vezo prest. Alo ! Fant ! gra tan aze dillo er fourn, ha laka da gilhog ouz er ber ma vezo dare lein ganez abenn ma sono taol kepta an Angelus. Da c'hortoz, Gien Luzig, d'omp d'ar c'hav da welet ha ni 'gavo eur voumañhad win koz bennak rak c'hoant am eus e talc'hfes sonj edoug da vuhez eus al lein genta az pezo debret e Lesnarvor.

G. P.



O sonjal en anaon

Ar Maro, gant e hent, tiz bras warnan, a gerz,
Bale ebet ne voule'h e nerz;
Noz deiz, war an douar, gantan savet e vrec'h,
Ez a d'an traon, e pign ouz krec'h.

Sentus ouz mouez ar Mestr, e pieb amzer, e falc'h,
Ha morse ne lavar : « A-walc'h ! »
Ha, dindan e venveg, a bep liou, heb bro,
Bandennou tud a gouez dilouz tro.

En e hast dibaouez, ne zouj nag oad, na stad :
Ar bugel a samm gant an tad,
Hag araog ar vamm goz, aet he bleo hir da ere'h,
En he bleunv, e tibrad he merc'h.

Ar maezjou s'oul gantan a vez eostet d'ar red,
Touzet a-dreuz, touzet a-hed;
Ha dont a ra ivez a-benn euz ar c'heriou
Kuzet a-drenv o mogeriou.

Mab Doue, war ar groaz, gourvezet en hor plas,
En deus santet e bokou sklaz;
Ha Mari, deut he eur, 'vel he Muia-karet,
A zo bet gantan diskaret.

Poblou d'an traon a gouez, stank egiz an deliou,
Pa sailh warno an avelioui;
Met, siouas ! pet bennag, en eun niver ken bras,
'Ma o eneo e stad a c'hras ?

Me ivez a gouezo, em lec'h ha d'am mare,
Ha penaoz ? Me n'ouzoun dare;
Evelse, ra bedinn, ra veilhin, da veza
Prest evit an eur ziweza.

J. L'H..., O. M. 1.

Sant-Brieg, 10-10-32.

Leor an A. Gwilhou

O deus rakprenet al leor e miz Here :

- An dimezell Janig ar Meur (eil prenadenn) 1
- An A. J. Normand, Kerdro, St-Thégonnec..... 1

Leoriou rakprenet betek-hen : 972 + 2 = 981.

Gant he rakprenadenn, J. ar Meur a zegas d'eomp al lizer-man :

Plistin-an-Trez, d'al lun 26 a viz Gwengolo 1932.

Aotrou Person,

Kas a ran d'eoc'h an draig vihan-man da lakat en ho kelaouenn mar hen c'hav't dereat :

Ar c'haz bihan hag ar c'hi bihan

— Petra ' zo kiriek d'ar gwenan
 Da zont d'am heul ? 'me 'r c'haz bihan.
 Sur a-walc'h ar pez ' zo kaoz
 Eo m'oun henvel ouz eur bod roz.
 — Ya ! roz a laran, eme 'r c'hi
 Ar vatez ' lare ' skuba 'n ti:
 — Ar c'hoz kaz en deus adarre
 Graet krampouez dindan ar gwele
 Va skubellenn ' dorrin warnan,
 Lez-hen, hardi ! mar hen tapan !
 Ha m'ema 'r gwenan war da zeul,
 Stregedout ' glaskont ouz da heul.
 N'ez peus ket ' zonz pelec'h out bet
 O klask koavenn e lec'h n'oa ket
 Er mel out bet fri ha mourrou
 Hep torcha goude, da c'henou !

J. AR MEUR.

Degas an hanoioù d'an A. Perrot, Rener *Feiz ha Breiz*, Serignac (Finistère) ar re o deus c'hoant da brena al leor a-raok ma vezo moulet: degas an hano heb an arc'hant.

BINIOU MATULIN AR ZONER KOZ

D'am mignon mat Herve ar Meur e kinnigan ar pennad-skrid-man a greiz kalon.

Eur zulvez, e miz mae diweza, e oamp bodet hor pemp e « Ti-Yann Henvic » en dro d'eun daol hag e oa warni pemp picheradig chistr eus gwella chistr a zo e Breiz. Laouen e oamp

o c'hellout en em voda ken etrezomp Bretoned harluet er Ger-Veur, rak e ti Yann ec'h en em gavemp eun tamm, evel er gêr.



Edomp dres o komz eus dansou ha soniou Breiz-Izel pa zigouezas en ti, Matulin, ar soner koz, evel m'hel leshanvemp, gwisket e glazik gand e viniou en e visac'h. War

c'hed e oamp da glevet gantan toniou ar vro ha setu perak her pedjomp da azeza ouz taol hag e lakejomp degas d'ezan ivez eur picherad chistr.

— : Gant plijadur, kenvroiz, eme Vatulin, eo e tistagin d'eoc'h soniou kaera Breiz-Izel.

— : Diskouez aman da viniou, a liviris d'ezan, p'en devoe glebiet e c'hourlanhenn.

— : Dioc'htu, sell! ha Matulin a dennas eus e visach e viniou kruvet ha duaet gand an amzer.

— : Setu ar benveg burzudus! emezan, laouen.

Gwelet hon devoa meur a zac'h biniou all a-raok henman, met hini Matulin n'oa ket henvel ouz ar re all, war unan eus e gosteziou e oa eur pensel:

— Petra eo an dra-ze 'moun-me, o tiskouez gant va biz, an tamm ler a oa bet ranket spega war ar zac'h m'oarvat evit stanka eun toull bennak:

— An tamm pensel-se en deus e istor ha n'eo ket da lavaret ho pefe amzer da jom d'e zelaou.

— Chom a raïmp d'az selaou, sur a-walc'h, 'moun-me, o tiskarga d'ezan eur picherad all a chistr.

— Trugarez! eme ar zoner, ha Matulin goude Leza skarzet e c'houzoug, laket e dek ouz kostez e benn, hag e zaouarn etre e zivesker, — evelse eo ec'h en em lakae atao p'en deveze eun dra bennak da gonta, — a stagas gand e istor: Kenvroiz, gouzout a rit e karan kals ar biniou-man ha gouzout a rit ivez peger brao e koroll gantan korollerien Bretoned Paris...

O soubla hor penn e tiskouesjomp d'ar marvailher e kavemp e oa gwir ar pezh a lavare ha Matulin a gendalc'has:

— Mat va biniou en deus e istor hag an tamm lere se a welit speget aze a zo eun tamm kroc'henn aerviber eus gouenn ar gwsa aered a zo er bed; pa guitaïs Breiz-Izel evid ober tro ar bed war an « Tourville » e oa tenval va fenn, e c'hellit kredi, ha, koulskoude, c'hoant gwelet traou a-bell am oa ha karout a raen ar mor. Gouzout a raen e spegje klenved ar gêr enoun hag e kasis ganen va biniou. E c'hellit kredi, e kavis war al lestr eur genaouok bennak da c'hoarzin d'in, met n'oa ket nec'het gand an dra-se. Edomp o vont d'an Indez. Eur wech digouezet e porz Yanaon e chomchomp eno epad eun nebeud sizunvezioù; eun dervez, eur c'hamarad ha me a c'houlennas diskenn

d'an douar bras, hag ez ejomp da ober eur bale er c'hoajou tosta da gêr.

— Ha ma kasfen va biniou ganen, 'moun-me?

Va c'hamarad a vouse'hoarzas, hep lavarout na ya, na nann, met mat em oa graet kemeret va benveg. Edomp o kerzet war lez ar ster Gadavari, laouen da c'hellout bale, gant hor c'habestr war hor moue; kemeret a raemp plijadur o strinka war an dour eun toulladig bili koat a oa deuet ganeomp hag o selaou laboused ar broiou tomm da gana:

— Na pebez bro gaer eo houman a lavaras va c'hamarad o welet gwez ha labouset an Indez, ha na peger brao e vije chom da veva dre aman!

— Azezomp eur pennad, e disheol ar gwez bras-se!

Va c'hamarad a dorras eur skour korb hag a c'houlennas ouzin:

— N'ez peus ket eul las hag eun higenn da staga ouz ar vaz-man ma welimp ha pesked a zo er Gadavari:

— Gwir a-walc'h a leveres; me gred eun eus tra pep tra ha ni da azeza er geot hir da renka hol linenou.

Ken dibreder ha tra e oamp eno hon daou pa welis eun dra hir bennak ha troidellus o lakat ar geot da finval ha kerkent daou bik rus a skedas dindan ar wezenn desta d'eomp: eur pikol aer, hir ha du, eur c'hobra, a zave e benn etrezek ennomp, eun dek troatad bennak diouzomp.....

Va c'hamarad, a welen o klask sevel en e zav da dec'het ac'hano; en aoun da veza gwelet gand al loen lous a oa dirazomp e stardis e zourn d'ezan ar pezh ma c'hellis; ar paotr paour n'oa ket evit gouzout pegen danjerus e oa finval pa c'helle an aer, en eul lamm koueza warnomp; lakât a ris va ivinou da zanka en e zourn hag e komprenas ar pezh a c'houlennas digantan hag e chomas hep finval. D'ar genta finvadenn hon divije graet e vije bet sailhet al loen hudur-se

warnomp, e lec'h e vije bet aet kuit, marteze; ouz hor gwelet oc'h ober ar maro bihan. Ar fizians-se hon devoa, met, en eun taol, setu ma weljomp eur c'hobra all o sevel e benn eus a douez ar geot, harp em c'hamarad ; gwenn e teuas da veza hor pennou d'eomp hon daou evel pennou tud varo hag hon daoulagad dis-pourbellet en hor penn gand ar strafuilh a oa eur spont o gwelet. Kredi a raemp e oa digouezet hon eur ziweza hag en em erbedi hon devoa graet ouz an Aotrou Doue da c'houlenn pardon outan eus holl bec'hejou hor buhez; graet e oa ganeomp; va c'hamarad a oa ker gwenn hag ar zae lien a oa warnan; e zent a stlake en e benn hag eur c'houezenn yen a rede hed-a-hed e zivoc'h.

An daou gobra, lavaret e vije, o devoa c'hoant da lakat hor strafuilh da badout ha nec'het o devoa doare da veza o klask gouzout war behini ac'hanomp hon daou kcueza da genta; o amzer a gement; horjella a raent gouestadik o fennou hag e weled o godellad kontamm o c'houeza hag o tic'houeza.



En eun taol e welis va c'hamarad o serra e zaoulagad hag oc'h harpa e benn ouz ar wezenn ; doare en devoa da veza maro gand e aoun; en hent-se, da vihana, n'en divije ket a ezomm da c'houzanv ar poaniou a deu warlerc'h flemmadenn an aered lous-se.

Va unan e oan chomet hep koll va

anaoudegez hag e peden an Aotrou Doue ha santez Anna da zont war va sikour ; a greiz pep kreiz e kave d'in e teue eun ene mat d'am skoazella : eul labous o tremen, d'ar red, a-uz va fenn n'oa ken !

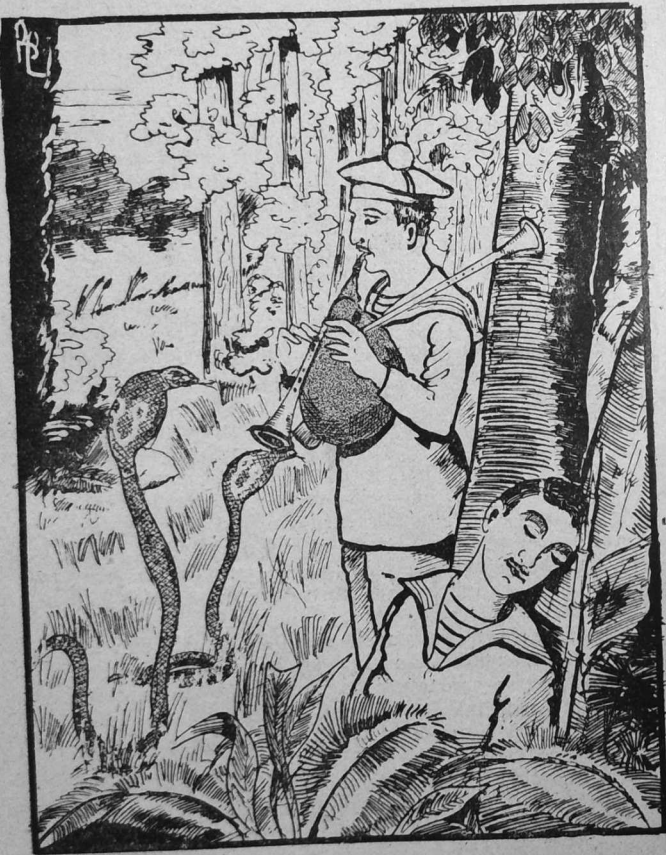
An daou gobra, gand o daoulagad lemm o para warnoun, a vire ouzin da finval ; ma teufe unan anezo, da zistrei e benn diouzin e c'heilfen distaga eun taol mat gand va c'horzenn war benn egile ; diskiant e oa mont da stourm ouz loened evelse, gand eur benveg ker gwak all hag a dorrje d'an distera taol a skojen gantan; en hent-se, marteze, koulskoude em bije krennet va foaniou spouronus.

Laouen e vijen bet ma 'm bije bet gellet koll va anaoudegez evel va c'hamarad : va spered a jome ganen ha dirak va daoulagad e welen atao an daou benn aerse n'o devoa nemed eur c'hoant; va flemma!

Graet em ca le da vont war va zroad da zantez Anna ar Palud ma c'helljen en em denna, hep droug ebed, eus an toull fall-se m'oa kouezet ennan. Ne welen mui nemet liou ar maro war ar c'hoat m'edon ennan hag en eun taol, e teuas eur zenj d'in; hep finval nemed an nebenta ma c'hellen, e kasis beg va biniou d'am genou; kaer em oa bet teurel evez, unan eus an diou aer a welas va finvadenn hag a zutas gand kounnar !

Ha me, ha mall e oa, ha staga da c'hoari eun ton c'houek ha dudius. An diou aer a jome sebezet ; ne gollen ket ar gwel anezo hag e kendalc'hen gand son va biniou da luskat al loened-se n'o deus nag eskell na treid hag a deu da c'henel eus ar viou evel al laboused.

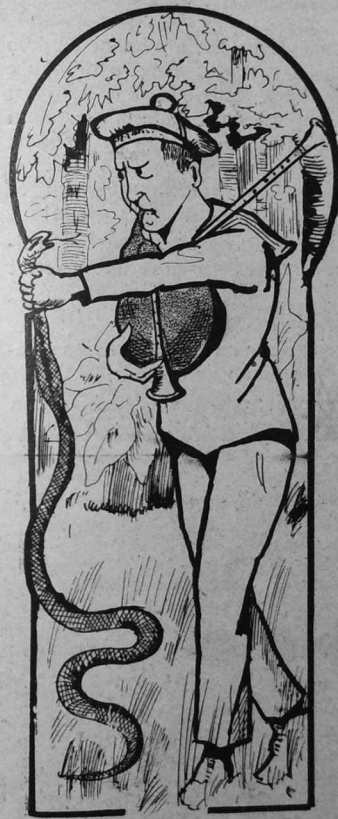
Pennou an aered a welenn o vont hag o tont da heul an ton a c'hoarien ; o daoulagad n'oant ket ken ker rus na kel lemm ; o c'hounnar a goueze tamm ha tamm ; doare o devoa da veza moredet ;



c'hoari a raen atao an hevelep ton hag, en eun taol,

setu me a lamm
war ar c'hobra tos-
ta d'in, moustra a-
zoare, war e c'hou-
zoug hag e vou-
ga; an aer a reas
out lamm pe zaou
hag a gouezas, war
ar geot, maro-mik.
An aer all a jome
c'hoaz; e c'hellit
kredi n'ean ket bet
diou vunutenn oc'h
ober he stal ouz ar
genta; an eil aer a
oa moredet; evit
beza suroc'h e c'ho-
arüs eur pennadig
all c'hoaz gant va
biniou ha pa welis
e oa kousket al lo-
en fall e sailhis
warnan hag her
mougis evel ar
c'henta.

Goude beza gra-
et eur bedennig
c'houek da druga-
rekaat an Aotrou
Doue hag an Itron
vat Santez Anna ez
is daved va mignon.
Lakat a ris va
dourn war e hini da
welet ha kerzet a
rae c'hoaz e wad :



a drugarez Doue, buhez a oa ennan c'hoaz. Gand eur banne dour yen e walc'his e dal hag e teuas d'ezan e anaoudegez.

E c'hellit kredi n'hon devoa ket a c'hoant da jom wardro eno ken da glask pesked ; dizrei a rejomp e ker ha pa bignjomp war holl lestr hepken ec'h en em gavjomp er maez a zanjer. Mat, paotred, an tamm pensel-se a zo eun tamm eus kroc'henn ar c'hobra; hen digaset em eus ganen evit derc'hel sonj met pa bleustr va spered er pez a oa digouezet ganen er c'hoat milliget-se n'oun ket evit mirout da grenal !

Ha setu aze perak, paotred keiz e lavaran hag e livirin n'eo ket va biniou henvel ouz ar re all: saveteet en deus va buhez d'in!

Ha da gloza an istor, e liviris da Vatulin:

— Mat, breman, e komprenan perak e kares kement da viniou : ober a ra dudi an aered.

— : Ha dudi ar Vretoned, dreist-holl, eme Vatulin. o peurlonka e bicherad chistr.

*Skrivet ha skeudennaouet,
gant an Alarc'h.*



KELEIER AR MIZ

Petra livirit eus an dra-ze ?

War eur gazetenn c'hallek ha ne zempl ket he skriva-gnerien bep gaou a leveront ez eus bet klasket dispenn, en deizioù tremen, sae an Tad Yvon, Rener mision bras Plougerne, dre ma lavare ez edo plas bugale ar gristenien er skolioù kristen :

« Kaer ho pezo youc'hal, koulskoude, a lavare d'ezan « mignon ar skolioù dizoue, ar gounid a jomo atao gand « ar C'houarnamant = war 4.800.000 bugel a zo breman « er skol, 4.000.000 a zo e skol ou ar C'houarnamant hag « 800.000 hepken er skolioù kristen. Petra livirit eus an « dra-se? »

Petra lavaran ?

E rit, hep gouzout d'eoc'h, menleudi ar skolioù kristen. Gwechall pa oamp-ni en oad da vont d'ar skol ha pa n'oa skol dizoue ebet er vro, an holl vugale a oa hag a c'helle beza e skolioù ar C'houarnamant.

Breman ec'h anzavit ez eus 800.000 ha n'emaint ket. Pe war goll pe war c'hounid ez a eta skolioù ar C'houarnamant ? Me ' lavar ez eont war goll.

Ha ma 'z eont war goll, daoust pegen harpet int e pep giz, petra zigouesfe ganto eta ma vefe graet d'ezo ar pez a raer d'ar skolioù kristen, ma ne rofed ket eur gweneg na d'o sevel na da baea hini eus o mistri ?

Breman ne 'z a ket kaer an traou ganto, met, neuze, da vihanan, e vijent gwelet, hep dale, o koueza en o foull an eil goude eben.

Ya! tudou keiz, — c'houi hag a zo dizoue, war ho meno, — m'ho piije ranket, gant hoc'h arc'hant hoc'h unan, sevel hag harpa ho skolioù dizoue evel ma rankomp-ni sevel hag harpa hor skolioù kristen, pell a zo, ne vije ket bet hano anezo; met savet int bet d'eoc'h gand arc'hant dastumet diwar goust an holl, gand arc'hant tud

hag an darn vrasa anezo n'o deus bet c'hoant ebet biskoaz ez afe ar gwenneien o devoa gounezet diwar boan o divrec'h da sturm ouz Doue. Hag ez afec'h c'hoaz d'en em veuli eus ho skoliou ? En ho plas me ' rofe peoc'h rak,

Gwella mevel
Eo tevel.

Savomp beleien nevez ! Red eo !

E Gwened eo bet graet, e hanter ar miz tremen, *kendalc'h ar sevel beleien* ; eur c'hardinal, hini Lyon ha pemzek eskob bennak a oa en e benn.

N'eus ket hanter a veleien ken diouz an ezomm a zo evit derec'h ar feiz en he sav hag he lakat da skedi evel m'eo dfeet e rafe : sefu, aman, war gement-se, eme unan eus skrivagnerien *Semabne Religieuse* Gwened, eur brezegenn berr ha c'houek, klevet en hanv tremen, hag e c'hellfe hon lennerien tenna talvoudegez anezi :

Va breudeur ker,

Breman ez eus hanter kant vloaz ne oa ket eur penn kris'en en eur vro, eus an Afrik, hanvet an Ouganda ; beleien eus ar vro-man a zo bet aet di ; ar bayaned a zo bet badezet ha kristenet ker mat int bet ma'z eus breman 300 paotr yaouank er c'hloerdi bihan ha 70 er c'hloerdi bras.

Er hanter kant vloaz diweza-man ivez ho parrez kristen a zo bet kaset beleien d'ez, met ho parrez hag a zo 1.500 den enni n'he deus roet, 50 vloaz a zo, beleg ebet en holl d'an eskopti ; dizale eta e vezo ret d'an Ouganda digas eur beleg bennak dre aman d'ho kelenn war gwirioneziou ar feiz, rak me a zo koz hag, e c'hellit kredi, ne badin ket atao ! ya ! eur beleg du a ranko dont da vadezi ho pugale, da venniga hoc'h eureujoù, d'ho kovez ha da c'houarn ho parrez...

Ar gwraez hag ar merc'hed yaouank a zo ouz va selaou a c'hell kuzat o fenn en o brennidenn da c'hoarzin kement ha ma kirint, met re wir eo ar pez a lavaran : Ya ! ya ! ma kendalc'h an traou da vont, evel ma 'z eont breman, e vezo ret d'ar veleien zu dont dre amañ da skigna ar feiz evel ma 'z eo ret d'ar zoudarded zu dont da zifenn harzou hor bro ouz an Alamaned.

Kaeroc'h gras eget hounnez a garfen beza bet da reketi d'ec'h en hano an Tad, ar Mab hag ar Spered Santel. Ecelse bezet graet !

Tadou ha mammou, klevit klemmou an Eskibier ; klevit klemmou ar parreziou o vervel ; roit danvez beleien d'an Iliz ; eur beleg, a vez beleget, koulz lavaret er ger ha war barlenn e vamm.

Ma vije komzet atao eus ar veleien, dirak ar vugale, gand an doujans a zo dleet, e vije kavet danvez beleien a-walc'h er vro. Biskoaz, n'em eus klevet dispenn eur beleg en ti kristen m'oun bet savet ennan ; ma 'm bije bet graet, eur wech hepken, n'eo ket da lavaret e vijen bet beleg breman. Doue a daol, bep bloaz, had beleien a-walc'h e kalonou ar baotred vihan ; ma ne ziuantont ket, hanter amzer, an tadou hag ar mammou, dre jom hebreurel evez onto, eo o flastr hag o moug.

Kerent kristen, lakit ho pugale da zouja ha da garet ar veleien ha, neuze, gand meur a hini anezo e savo c'hoant da vont da veleg.

Y.-V. PERROT.

AR BREZONEG E BREST

E Feiz ha Breiz ar miz a zeu e vezo kavet eun diverra eus ar studia lenn dalvoudus en devoa graet an A. Tre-guier kelenner e skolach Sant Loeiz, e Bleun-Brug, Brest.

Divinadennoù miz Du

I. — D + w + r g +, k +, d + w + r g + z, k + z.
 D — w + r l + g + d n' v + z + k + t + r + z.
Lokit en diou werzenn-se ar vogalennou a vank.

II. — Kichen du-man 'z eus eur maner
 'zo diouallet mat ouz al laer,
 Ha n'eo ket gand eur c'hi eo c'hoaz,
 Me ' laro d'eo'h goude ware'hoaz.
Degaset gant Tanguy Creignou, Cleder.

III. — Pegement e kousto triouec'h sardinenn, eur
 gwenneg hanter ar zardinenn hanter.
Degaset gant M. A. Moad, Kerfrevall, Tregarvan.



IV. — Roparz, lenner
 bihan *Feiz ha Breiz* a skriv
 eul lizer d' « ar Breur
 Bras ».
 E pelec'h ema e bod-liou
 gantan ?

V. — Janig a ouel o veza
 m'ne deus kollet korn bu-
 tun he zad koz; kemerit
 truez outi ha livirit d'ez i
 pelec'h ema ar c'horn:



Ni 'zo en tan hag en anken.
 Tan dindannomp, 'an war hor penn,
 Ha tan war lae, ha tan d'an traon :
 Pedit evid an anabn !

(Kanaouenn an Anaon, Barzaz-Breiz).

Eur ger d'ar merc'hed bihan

Eun nebeud miziou a zo, unan eus hol lennerzed a skriva
 d'omp e oa eur Vretonez zihun; an Aotrou 'n Eskob e-unan
 en devoa lavaret d'ez i n'oa ket merc'h da Vreiz kousket, evel
 ma 'z eus kals, met, ma 'z eo bet dihun eur pennad bennak,
 ar baotrez kaez-se a rank beza en em roet da gousket adarre,
 rak abaoe m'hon eus digoret aman kenstrivadeg an dañvoeze-
 rien, — digor ivez, na petra 'ta, d'an tahvoezere, — etouez
 ar responchou am eus bet ne gavan nemet responchou paotred
 vihan; ar merc'hed bihan n'o deus degaset netra; kousket int
 chomet epad an hanv; kreñt 'ran, koulskoude, e plij d'ezo
Feiz ha Breiz ar Vugale; diskouezet neuze ivez eta, dre ho
 skridou ez oc'h ker gouest hag ar baotred d'e gaeraat ha d'e
 astenn. Holl vugale Breiz-Izel a dle en em unani en dro d'ar
 biezoneg, evit hen c'eski, hel lenn, her skriva !

Degaset d'omp eta, ken'a ma c'helloc'h marvailhou herr,
 geriou fentus, skeudennou graet gant ho pluenn, skouerioù
 brouderez hag all, en eur ger ar pezh a ra plijadur d'eo'h, et
 ger, hag ar pezh ho peuz desket er skol.

Klevit 'ta! n'heller ket chom kousket edoug an holl amzer!

Ar Breur Bras.

Talvit evez. — Kasi ho paperou kenta ma c'helloc'h da :
 M. le directeur du « *Feiz ha Breiz* », Scignac, (Finistère), a en
 em gargo c'ho c'has d'Ar Breur Bras.

Prizioù kaer kenan a vezo roet evit peb oberenn a vezo
 kavet brao a-walc'h da veza moulet e *Feiz ha Breiz*.



Lizig d'he contr. -- Perak, tonton Per, n'ho peus ket a zem ?
 — Koueze int, va merc'hig.
 — Ha perak n'ho peus ket o dastumet ?

Ar mestr-skol. — Lavaret em eus d'ec'h penaos e vez graet ar gountell. Lavar d'in, breman, Lanig, peseurt lodenn eo ar wella enni.

Lanig a jom mut evel eur pesk.
 Ar mestr-skol. — Me a ya d'az sikour da gaout ar respont; eus peseurt lodenn eus ar gountell eo ec'h er em zervich an aliësa da dad ?

Lanig (gand eur mousc'hoars). — Eus an distoufer a zo en he c'hein, Aotrou !

Maeronez Marivonig he deus promete eur verc'hodenn d'he filhorez vihan a-benn he gouel, unan gaer hag a gomzo zoken. Daoust da-ze e weler an daelou o pignat da zaou-lagad ar verc'h :

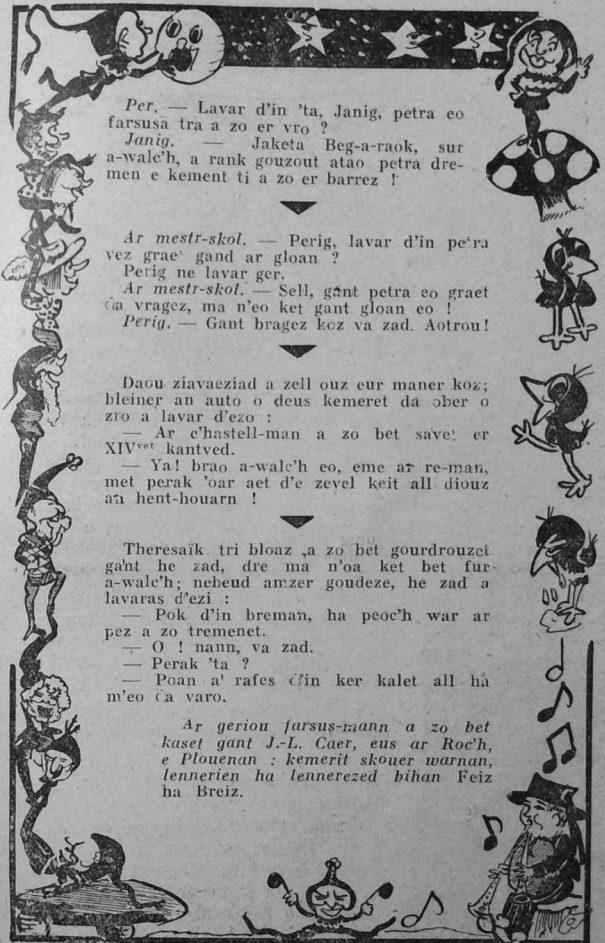
— Petra, eme he maeronez, ne blijo ket ar verc'hodenn-se, d'it ?

— Nann! avat, gwelloc'h eo ganen ne gomzfe ket! Ma komz, e c'houlenno an holl frouez hag an holl vadigou digant va mamm ha Petra jomo ganen-me neuze ?

Hi! Hi! Hi!

Eun tremeniad a c'houlenn ouz Laouik krog en e bemp bloaz, abaoe gouel Mikael diveza :

— Petra 'ri, pao'rig, pa vezi bras ?
 — Rei mädigou d'ar re vihan! eme Laouik.



Per. — Lavar d'in 'ta, Janig, petra eo farsusa tra a zo er vro ?

Janig. — Jaketa Beg-a-raok, sur a-walc'h, a rank gouzout atao petra dremen e kement ti a zo er barrez !

Ar mestr-skol. — Perig, lavar d'in pe'ra vez grae' gand ar gloan ?

Perig ne lavar ger.

Ar mestr-skol. — Sell, gant petra eo graet da vragez, ma n'eo ket gant gloan eo !

Perig. — Gant bragez kez va zad. Aotrou!

Dacu ziavaeziad a zell ouz eur maner koz; bleiner an auto o deus kemeret da ober o zro a lavar d'ezo :

— Ar c'hastell-man a zo bet save! er XIV^{vet} kantved.

— Ya! brao a-walc'h eo, eme ar re-man, met perak 'oar aet d'e zevrel keit all diouz an hent-houarn !

Theresaik tri bloaz a zo bet gourdroutet gant he zad, dre ma n'oa ket bet fur a-walc'h; nebeud amzer goudeze, he zad a lavaras d'ezi :

— Pok d'in breman, ha peoc'h war ar pezh a zo tremenet.

— O ! nann, va zad.

— Perak 'ta ?

— Poan a' rafes c'in ker kalet all ha m'eo c'a varo.

Ar gerion farsus-mann a zo bet kaset gant J.-L. Caer, eus ar Roc'h, e Plouenan; kemerit skouer warnan, lennerien ha lenneredz bihan Feiz ha Breiz.





GLAODA ar BOUTEGER

En eun ti soul, harp en hent bras, a veve ar paour kaez Glaoda hag e bried Mena; e vicher oa ober boutigi ha panerou ha Mena pa veze brao an amzer a 'z ae war lez an hent gant he bioc'h zu.

Eun dervez, Glaoda a lavaras d'e bried:

— Ne welan ket sklêr ken da labourat ha c'houi a vez skuiz o klask bevans d'ar vioc'h; deuet ez eus d'in sonj da veza klevet lavaret ez eus tud hag a c'houlenn sikour ouz an diaoul ha ne vank netra d'ezo! Kerkent ha m'en devoa lavaret e gomz e welas eur pikol tra, tres eun den d'ezan, en e zav dirazan gand eur yal-c'had aour:

— Setu aze, emezan, peadra d'eoc'h ho taou da veza dibreder ha da zibri friko hervez ho c'hoant; abenn dek vloaz me a deui adarre, dre aman. Kenavo!

Glaoda hag e bried a veve eurus, en o zi soul, kement ha ma c'hell an den beza eurus er bedman; an dek vloaz a dremenas, evel eul luc'hedenn; eur veurevez e weljont mesir an diaoulou o lakaat e dreid war dreujou o zi:

— Ema echu ar



ar marc'had, emezan, deuit d'am heul!

— : Ni 'zonje, eme C'hlaoda, ne oa c'hoaz tremenet nemet pemp bloaz abaoe ma oac'h bet aman!

— : Met! p'eo gwir e welan n'oc'h ket skuiz c'hoaz, war an douar, me deui d'ho kaout abenn teir gwech ha ma livirit d'in hoc'h oad, me ho lezo e peoc'h! Pe oad am eus, a gav d'eoc'h?

— : Pemp bloaz ha tri ugent, eme C'hlaoda.

— : Kazeg! eme baotr ar c'herniel. Kenavezo war-c'hoaz!

E c'hellit kredi an daou goz kaez a bedas holl zent ar baradoz da zont war o sikour. An amzer a oa yen; an erc'h a goueze war an douar; ar c'hanfart, daoust da-

ze a en em gavas abred:

— Divinet ho peus, hizio?

— : Dek vloaz ha tri ugent, eme C'hlaoda.

— : Koll adarre! eme Lusifer, a c'hoarze etre e zent o sonjal en divije kompagnuezh da vont gantan, en dervez warlerc'h.

An daou goz kaez ne gouskjont berad epad an noz. Antronoz abred, Glaoda, a lavaras d'e bried:

— Mont a ran da wel-

let ha me a c'hello ten-

na eur vetenn (1) da

Lusifer goz; er straed

zoun ez eus eur we-

zenn gleus da guzat.

Mont a ran enni; gou-

deze e vezo gwelet.





Maro kalonek eur c'hristen yaouank

E bloaveziou diweza an $xviii^{vet}$ kantved e savas eun Dispac'h spontus e Bro-C'hall; ar roue Loeiz XVI a voe dibennet ha pennou bras ar Republikaned a gemeras e zavez hag e c'halloud.

N'eo ket hepken ouz ar roue eo ec'h en em gemere an Dispac'herien-se; c'hoant diskar ar relijion o devoa ivez; lezennou fall o devoa savet evit dont a-benn eus o zaol hag ar veleien ne blegent ket d'ezo n'o devoa nemed eun dra da c'hortoz : ar maro pe an harlu.

Kristenien virvidik hag a oa skeudenn ar Galon Zakr war o c'halon ha gwad yac'h dindan o ivinou a en em glevas hag a glaskas diarbenn soudarded ar Republik.

Eun dervez unan anezo a gouezas, heb e c'houzout, etre daouarn ar re-man :

— Paotr, a voe lavaret d'ezan, aze dirazout ez eus eur groaz prenn, hag aman, e kichen, eur vouc'hal. Kemmer ar vouc'hal-man ha diskar ar groaz-se hag e vezi lezet da vale !

Ar paotr yaouank ha n'en devoa ket aoun rak e skeud a grogas er vouc'hal, a bignas deleziou ar

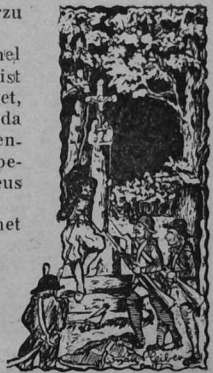


groaz, a stouaz dirazi, a droas warzu gwaskerien e feiz hag a lavaras :

— Ar groaz a zo aman, o terc'hel astennet divrec'h an Aotrou Krist d'hor benniga, n'hen diskarin ket, met gwas-a-ze d'ar c'henta a deuo da glask trabas outi; mervel a rin kentoc'h eged en em zaotri gand eur peched ken heugus hag an hini ho peus c'hoant am lakat da ober !

Eun tenn fuzuilh hen diskaras met kroaz Hor Zalver he devoa, da vihana, kavet eun difenner hag an Iliz eur merzer muioc'h da renka etouez he bugale er baradoz.

RONAN PLEYBER-KRIST.



leor *Soniou Feiz ha Breiz* (1) a zo ennan hanter kant son dibabet etouez soniou kosa, nevesa ha kaera Breiz-Izel, ha neuze pa zigouesfe eun eured, eur pardon, eur gouel, eur veilhadez ne vefed ket nec'het evit kaout tud gouest da gana traou hag a ray dudi an diskuarn, ar spered hag ar galon.

Gwennaël PETTON.

(1) Her c'haout a raer da brenañ evit 20 real, e ti an Dimezelled Torcol, 11, rue Algésiras, Brest.

Eur werz hag eur zon nevez

An holl Vretoned a fello d'ezo kana ar *Ganaouenn war sujed torfed Rouazon*; ar werz c'hoar-zus-ma a vez gwerzet evit rei sikour da Vretoned yaouank **OBÉR**.

Skriva, evid he goulenn, da **OBÉR**, B. P. 25, Morlaix, Finistère. Prizioù: 4 real ar pezh, 10 lur an dousenn, 80 lur ar c'hant.

Goulennit ivez, war an hevelep tro: « Son ar C'hlujarig », eur zon vrag-kenañ. Hevelep prizioù.

ORNEMENTS D'ÉGLISE

ARGENTURE :-: DORURE :-: NICKELAGE
ORFÈVRENERIE - TOUS BRONZES - LUMINAIRES

Paul PERROT

Atelier et Bureau: 21, Rue de la République - BREST

Ti koz **L'OLLIEROU**

L'HOSTIS & JORDE

SUCCESEURS

18, 27, rue Louis-Pasteur, Brest

Pa ho pezo eun dra bennak da brena, dalc'hit sonj eo en hon ti e kavoc'h ato ar mûla da joaz hag an dessorioù nevesa e mouchoùrou ha tavancherou brodet.

Seiz, mozer, ha danvez a bep seurt.

Dioc'h ar galite an ti-man a werz gwelloc'h-marc'had eget neus forz pehini all.

Eun eskompt a ugent real dre gant a vez roet e marc'hadourez ha dek dre dant d'ar familhou niverus diwar giskouez o c'hartenn.

AU TIGRE ROYAL

FOURRURES & PELLETERIES

37, rue de Siam, BREST

Grand choix de Fourrures
de toutes provenances

-- Transformations --
--- Réparations ---

PRIX MODÉRÉS

Prena a reer es-kreiz, krec'hin lern, kaerelled-vras, lapined; gozed, pudasked, hag all..., ha paet e vezont prizioù mat.

Klenved ar c'henou hag an dent

SUCCESEUR DE
A. LAPIQUONNE L. JÉZÉQUEL

Tenner dent

Loret gant skol-vedesinerez Paris

A denn an dent hep poan hag a laka dent nevez, war aour ha war gaoutchouk, hervez ar skouerlou diveza. Gwarantisa a ra e labour.

RESEO A RA :

Bep Lun, e **LESNEVEN**, Hôtel Le Roux, ha bep Sadorn e **BRASPARTS** hag er **FAOU**. — Ar c'habinet a gonsultationou a zo digor e Brest, 4, passage St-Martin, aboue 9 eur betek krestez, ha da 2 eur betek 6 eur. Tél. 0-16

Ha Glaoda er wezenn gleus; dem-goude, p'edo Paolig o paouez tremen, ar bouteger koz a en em lakeas da gana :

— Koukoul ! Koukoul ! Koukoul !

— : Setu aman eur c'hoari, avat, eme an diaoul; eiz vloaz ha tri ugent am eus ha biskoaz n'em eus klevet ar goukoul a kana hag erc'h teo war an douar!

M'hen asur d'eoc'h, Glaoda n'edo ket e zaou droad gantan er memez bolez da zont en dro. P'en em gavas en ti, dre an nor a-dre kein, edo ar blogorn war dreujou an nor all, pres warnan :

— Se u me, deuet adarre, evid ar wech ziweza; pe oad am eus ?

— : Eiz vloaz ha tri ugent, eme C'hlaoda.

— : Koll oun ganez, eme an diaoul kounnaret.

Paotr e forc'h a yeas ac'hano en eur lezel a bep scurt malloziou hag e weled an tan o strinka eus ar vein, bep kammed a rae !

Abaoe ne lakas ket e dreid en ti soul ha Glaoda ha Mena a vevas e peoc'h keit ha ma plijas gant Doue.

AR BREUR BIHAN,

Skedennaouet gand an Alarc'h.

(1) *Eun dro-bleg.*



Ar vad a ra gouzout kana

Paotred yaouank kristen divar ar maez a lavare, e Kroaz Paris an 13 a viz Here diweza, ar pezh a zigouezas ganto n'eus ket pell:

« Oc'h ober hent edomp, emezo, pa deuas eur barr-
« arne spontus warnomp; mont a rejomp da zis-
« c'hlavi er genta ostaleri a gavjomp; tud all a oa
« eno c'hoaz en hor raok; evit kaout berroc'h an am-
« zer o c'headal ar gaouad da dremen e c'houlennjont
« ouzomp kana d'ezo eur zon bennak; hini ac'hanomp
« ne ouie kana pe ma ouie unan bennak, hini ac'ha-
« nomp, da vihana, ne gredas digeri e c'henou. Pa ne
« rannemp ger, unan eus ar re a oa en ti, en hor raok,
« a stagas da gana d'eomp eun nebeut traou diskem-
« penn; e zon ziveza a oa ken heugus ma leverjomp
« d'ezañ paouez pe ez edomp o vont er maez, daoust
« pegement a c'hlaod a rae c'hoaz! Eno neuze hon eus
« gouezet pegement a vad a ra gouzout kana. »

Ar pezh a zigouez e Bro-C'hall a zigouez ivez, siouaz, e Breiz. Trist eo pa weler ha pa glever ar yaouankiz a-vreman.

Me garfe gwelet kals a aotronec'h beleien oc'h en em gaout en eureujou, pa vez fin ar pred, da glevet ar c'hanaouennou! Ar pep lousa a Vro-C'hall a en em zil e Breiz, bep wech ma tec'h ar brezoneg. E gwirionez, en em glevet a rafed gwelloc'h ha kalonekoc'h da stourm e vefed ma anavesfed an droug! Ar yaouankiz a-vreman a ra e kenver o yez hag o gizioù ar pezh a ra eur bugel a flastr ken dinec'h ha tra dindan e dreid eur c'hoariell disprijet.

Ma vijen beleg e klaskfen an tu da lakat etre daouarn kement paotr yaouank a-zoare a zo em farrez trede

leor *Soniou Feiz ha Breiz* (1) a zo ennan hanter kant son dibabet etouez soniou kosa, nevesa ha kaera Breiz-Izel, ha neuze pa zigouesfe eun eured, eur pardon, eur gouel, eur veilhadez ne vefed ket nec'het evit kaout tud gouest da gana traou hag a ray dudi an diskoarn, ar spered hag ar galon.

Gwennaël PETTON.

(1) Her c'haout a raer da brenz evit 20 real, e ti an Di-mezelled Torcol, 11, rue Algésiras, Brest.

Eur werz hag eur zon nevez

An holl Vretoned a fello d'ezo kana ar *Ganaouenn war sujed torfed Roazon*; ar werz c'hoar-zus-ma a vez gwerzet evit rei sikour da Vretoned yaouank **OBER**.

Skriva, evid he gouenn, da **OBER**, B. P. 25, Morlaix, Finistère. Prizioù : 4 real ar pezh, 10 lur an dousenn, 80 lur ar c'hant.

Goulennit ivez, war an hevelep tro : « Son ar C'hlujarig », eur zon vrago-kenañ. Hevelep prizioù.

ORNEMENTS D'ÉGLISE

ARGENTURE :-: DORURE :-: NICKELAGE
ORFÈVRENERIE - TOUS BRONZES - LUMINAIRES

Paul PERROT

Atelier et Bureau : 21, Rue de la République - BREST

Ti koz **L'OLLIEROU**

L'HOTIS & JORDE

SUCCESEURS

18, 27, rue Louis-Pasteur, Brest

Pa ho pezo eun dra bennak da brena, dalc'hit sonj'eo en hon ti e kavoc'h ato ar muia da joaz hag an dessiniou nevesa e mouchoù-rou ha tavancherou brodet.

Seiz, mezer, ha danvez a bep seurt.

Dioc'h ar galite an ti-man a werz gwelloc'h-marc'had eget neus forz pehini all.

Eun eskompt a ugent real dre gant a vez roet e marc'hadourez ha dek dre dant d'ar familhou niverus diwar giskouez o c'hartenn.

AU TIGRE ROYAL

FOURRURES & PELLETERIES

37, rue de Siam, BREST

Grand choix de Fourrures
de toutes provenances

-- Transformations --
--- Réparations ---

PRIX MODÉRÉS

Prena a reer es-kriz, krec'bin lern, kaerelled-vras, lapined; gozed, pudasked, hag all...
ha paet e vezont prizioù mat.

Klenved ar c'henou hag an dent

SUCCESEUR DE
A. LAPIQUONNE L. JÉZÉQUEL

Tenner dent

Loreet gant skol-vedesineres Paris

A denn an dent hep poan hag a laka dent nevez, war aour ha war gaoutchouk, hervez ar skouerlou diveza.
Gwarantisa a ra e labour.

RESEO A RA :

Bep Lun, e **LESNEVEN**, Hôtel Le Roux, ha bep Sadorn e **BRASPARTS** hag er **FAOU**. — Ar c'habinet a gonsultationou a zo digor e Brest, 4, passage St-Martin, aboue 9 eur betek kreteiz, ha da 2 eur betek 6 eur. Tél. 0-16



Recherchez-vous
le Café à primes?
achetez
le **CAFÉ** du **JOUR**
il vous plaira!

le sac de 250 gr.
5.85
avec un Bon-Prime

LES COSTUMES BRETONS MODERNES

gilets, pullovers, vestes, ensembles pour garçonnets, dames, fillettes
TRICOTÉS EN LAINE DE BRETAGNE brodés soie (motifs celtiques)
Créés et déposés par la Maison

CHOLEAU, DE VITRÉ

SONT EN VENTE A : RENNES, "TI BREIZ", 4, rue Hoche
BREEST, Mademoiselle CRÉAC'H, 93, rue de Siam et à KERILTUD, 11, rue Algésiras
PERROS-GUIBEC : chez CLAUDE et SUZANNE * Guingamp, chez MENGUY, Rue Notre-Dame
S'ADRESSER AUSSI A : CHATEAULIN, café BLOU, 13, Grand'rue, le premier jeudi du mois.
PONT-CROIX, restaurant POUPON, Rue du Collège

Dépositaires demandés en chaque ville — GROS : CHOLEAU, VITRE (I.-et-V.)

Ar Merour: F. GEORGELIN.